

тестовых заданий для оценки знаний по иностранному языку. Также были проанализированы такие инновации в оценке учебных достижений польских студентов по иностранным языкам, как самооценка, использование ИКТ и портфолийное оценивания.

Ключевые слова: *оценивание, речевая деятельность, самооценка, использование ИКТ, портфолийное оценивания, Польша.*

SUMMARY

Zagoruiko L. The peculiarities of students' foreign languages knowledge assessment in higher educational institutions in Poland.

The peculiarities of students' foreign languages knowledge assessment in higher educational institutions in Poland have been revealed in the article. The assessment of Polish students' achievements in foreign languages in such four types of speech activities as listening, speaking, reading and writing has been characterized. The forms and aim of tests for assessment of students' knowledge of foreign languages have been mentioned. Also such innovations in the assessment of Polish students' academic achievements in foreign languages as self-assessment, the use of ICT and portfolio evaluation have been analyzed.

The author notes that after the implementation of the Bologna system the module-rating system of assessment has become the alternative to the traditional system of students' achievement assessment in higher educational institutions in Poland. Among the peculiarities of the module-rating system of assessment the author stresses on the students' interest in receiving high marks, especially those who have a high rating from the previous modules and enhancing learning motivation, self-study and self-assessment of knowledge and skills.

Describing the assessment of students' academic achievements in foreign languages, the author stresses on the introduction of such forms of assessment, as oral questioning on workshops from current and previous topics; small tests, conducted at the beginning of the practical class; testing for basic themes of the course; assessment of the written homework; assessment of the degree of students' activity and the quality of their presentations and comments during the discussion.

The author proves that systematic checking the level of students' knowledge and skills in foreign languages gives the opportunity to identify the difficulties and state their successes, especially in talented students who need support.

Key words: *assessment, speech activity, self-assessment, the use of ICT, portfolio assessment, Poland.*

УДК 373.018.32:316.624-057.874

О. В. Кузьміна

Донбаський державний педагогічний університет

КІБЕРСОЦІАЛІЗАЦІЯ – НЕВІД'ЄМНА ЧАСТИНА ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЖИТТЄВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

В останній час з'явилися відносно нові типи погроз життєдіяльності людини: інтернет-погроза та погроза духовності. Їхня небезпека стрімко наростає, аж до погроз безпеки країни, і вимагає адекватних соціальних відповідей. Особливо небезпечні вони для підлітків у зв'язку з підвищеною уразливістю їх ще не повністю сформованої психіки. Два цих види погроз частково перетинаються й поєднуються. У статті доведено, що формування життєвої компетентності молоді взаємозалежно із впливом Інтернету й забезпечується розробкою навчально-виховних програм, які дозволяють судити про склад і зміст сформованої життєвої компетентності.

Ключові слова: *життєва компетентність, особистість, самостійне життя, ціннісні орієнтири, інтернет.*

Постанова проблеми. З курсу основ безпеки життєдіяльності можна побачити, що склад і зміст життєвої компетентності людини можна встановити на основі аналізу загроз її життєдіяльності, причому ці загрози можливо згрупувати аналогічно виділеним складовим життєвої компетентності людини:

- валеологічні погрози життєдіяльності людини
- психологічні погрози життєдіяльності людини, у тому числі, інтернет-погрози;
- соціальні погрози життєдіяльності людини ;
- духовні погрози життєдіяльності людини.

Аналіз актуальних досліджень. Багато вітчизняних і зарубіжних науковців, педагогів-практиків розглядають проблему впливу Інтернету на формування життєвої компетентності молоді та вказують на її особливість (Вільям Гарднер, Г. М. Бевз та ін.)

Формулювання цілей статті (постановка завдання). В останній час з'явилися відносно нові типи погроз життєдіяльності людини: інтернет-погроза й погроза духовності. Їхня небезпека стрімко наростає, аж до погроз безпеки країни, і вимагає адекватних соціальних відповідей. Особливо небезпечні вони для підлітків у зв'язку з підвищеною уразливістю їх ще не повністю сформованої психіки. Два цих види погроз частково перетинаються й поєднуються.

Мета статті – з'ясувати особливості кіберсоціалізації як невід'ємної частини процесу формування життєвої компетентності сучасної молоді.

Виклад основного матеріалу. Джерелом нових і стрімко наростаючих погроз для дітей і підлітків являє собою масове поширення Інтернету. Зміст цих погроз полягає у такому:

- поширення через соціальні мережі й форуми персональних даних і інформації про поведінку дітей, включаючи домашні адреси, номери телефонів, адреси часто відвідуваних місць. Така інформація легко доступна для широкого кола осіб, у тому числі, злочинців, педофілів і зубрил;
- перегляд дітьми порнографії онлайн. 40 % підлітків переглядають матеріали порнографічного змісту, що перешкоджає формуванню нормальної сексуальної й суспільної поведінки, а також сімейних цінностей;
- перегляд матеріалів, що містять сцени насильства, жорстокості стосовно людей і тварин, які пропагують злочинну й екстремістську діяльність, що деформує моральні установки підлітків;
- кібербулінг, одержав таке поширення, що створено спеціальну міжнародну організацію Childnet International, яка займається захистом дітей від кіберзагроз.

Кібербулінг – це одна з форм переслідування з особливостями, які роблять його наслідки дуже серйозними. Кібербулінг впливає на жертву сім днів на тиждень, 24 години на добу, не залишаючи простору й часу, у якому людина могла б почувати себе захищеною. Атака під час кібербулінгу може бути дуже хворобливою й раптовою, оскільки електронні повідомлення дуже складно контролювати й фільтрувати, жертва одержує їх зненацька, що призводить до сильного психологічного впливу.

Принципи боротьби з кіберзагрозами:

- повсюдне впровадження навчальних програм для представників правоохоронних органів, викладачів, учителів, вихователів і батьків. Курси, семінари й конференції повинні інформувати всіх зацікавлених осіб про сутність кіберзагроз і засоби боротьби з ними;

- розробка програмних служб і сервісів, що дозволяють контролювати й запобігати поширенню шкідливого контакту, а також оперативно виявляти осіб, які порушують закон під час використання Інтернету. Ідеться й про засоби фільтрації інформації, і про засоби швидкого інформування провайдерів і представників правоохоронних органів;

- озброєння користувачів відповідними інструментами й технологіями. Будь-який користувач мережі повинен знати номери телефонів «гарячих ліній», володіти інструментами, за допомогою яких можна повідомити про протизаконну поведінку інших користувачів;

- створення системи швидкого реагування провайдерів контенту й сервісів, операторів зв'язку, правоохоронних структур на протиправну діяльність в Інтернеті;

- пропаганда серед користувачів Інтернету правильних методів збереження паролів, даних аккаунтів, роз'яснення важливості збереження своєї та чужої конфіденційної інформації.

Самим високочастотним запитом у Інтернеті є слово «порно». Кількість таких запитів на місяць за даними Яндексдирект – 24 751 387. Для порівняння слово «живопис» – 79 541 – у 300 разів рідше. Зараз в Інтернеті 40 мільйонів сторінок порно, щорічний оборот цієї індустрії – 50 мільярдів доларів, 50 % усього інтернет-трафіку пов'язані із сексом і порнографією. Реальність така, що нам доведеться жити з порнографією й учити наших дітей тому, що порно не відповість на їхню любов взаємністю.

Психологічний ефект впливу порнографії на дітей вимагає невідкладної уваги. Британська рада з безпеки інтернету для дітей подала дані, що 50 % дітей у Британії дивилися порно онлайн (у більшості випадків, коли виконували шкільну домашню роботу), середній вік першого перегляду – 11 років.

Порнографія руйнує дитячу психіку. Робота з молодими правопорушниками у віці від 9 до 21 року, серед яких домінують сексуальні правопорушення, показала, що порнографія є потужним чинником, що

приводить підлітка до згвалтування дитини. Це результат переглядів дитячого порно.

Вільям Гарднер, британській фахівець із захисту дітей від кіберзагроз, відзначив, що наслідки кібербулінга для психіки дітей можна порівняти з наслідками поширення в мережі дитячої порнографії, при цьому масштаби поширення кібербулінга набагато значніше. У Великобританії від 11 до 34 % дітей стали жертвами кібербулінга, тобто кожна десята або третя дитина залякувалася й переслідувалася із застосуванням цифрових технологій.

На питання «чи стане проблема незахищеності особистих даних важливіше в майбутньому» 93 % німецьких користувачів Інтернету відповіли «так», 3 % – «не знаю» і тільки 5 % – «ні» [Джерело: ВІТКОМ, DAPD/VECTUR, «РГ/РБ»]. Німецькі політики виступають за обмеження діяльності американських компаній Facebook і Google, що збирають таку кількість особистої інформації про користувачів, що ніякій державі й не снилася.

Духовні погрози сучасному поколінню підлітків мають тенденцію до швидкого наростання. Це визначається низкою факторів: наростаючою запеклістю атак сил, що прагнуть до світового панування; розвитком технологій масового маніпулювання свідомістю (Інтернет, соціальні мережі, відозв'язок, мобільний зв'язок, флешмоб); розвитком технологій безперервного всеосяжного контролю особистості (системи відеоспостереження, чіпи, електронні паспорти, електронні гроші, електронні пропуски, електронні медичні карти тощо).

На наших очах у країні руйнується мораль, духовність, моральність, честь, прихильність високим цінностям, запановує культ цінностей тварин – насильства, грошей, розпусти, зрадництва, «війни всіх проти всіх» [1]. У такий спосіб створюється ідеальне споживче суспільство, колоніальна економіка й мислення череди керованих роботів.

Вітчизняними педагогами розроблене велике число навчально-виховуючих програм, які дозволяють судити про склад і зміст формованої життєвої компетентності. Так, компетентнісний підхід використовують для рішення таких завдань, висунутих сучасними концепціями виховання дітей:

- «формування соціальної грамотності – комплексу політичних, економічних, психологічних знань і вмінь, що забезпечують адекватне включення в систему соціальних відносин і реалізацію функцій соціального самозахисту;

- виховання сім'янина, формування здатностей побудови власної родини, у якій зрілий шлюб реалізується на основі усвідомленої материнської й батьківської позиції;

- виховання готовності до трудової діяльності – розвиток різноманітних здатностей вихованців, підготовка їх до вибору професії; економічна підготовка, що дозволяє їм самостійно реалізовувати свої життєві плани;

- формування конкурентоспроможної особистості, тобто оволодіння молодю людиною певними засобами поведінки в реалізації своїх домагань за право зайняти більше значуще для нього місце в суспільстві;
- цивільне виховання, що формує у вихованців усвідомлення громадянської відповідальності, патріотичних почуттів, готовності до участі в керуванні суспільством і державою;
- формування моральних цінностей і гуманістичної позиції у взаємодії з людьми, готовності до надання допомоги людям і іншим моральним учинкам;
- виховання готовності до здорового способу життя, що припускає раціональне харчування, регулярні заняття фізичною культурою та спортом, культуру сімейних відносин, стійке негативне ставлення до шкідливих звичок» [2].

Висновки. Таким чином, установлення структури життєвої компетентності людини створює передумови для ґрунтового аналізу її складу й змісту та наступного складання програм її формування.

Особлива увага повинна бути звернена на нові типи погроз життєдіяльності людини: інтернет – погрози й погрози духовності, тому що їхня небезпека стрімко зростає.

ЛІТЕРАТУРА

1. Gobbs T. *Vibrantí soch* / T. Gobbs. – М., 1964. – Т. 1. – 302 s.
2. Shtern V. *Rozumova obdarovaníst': Psikhologíchní metodi viprobuvannya rozumovoí obdarovaností v íkhn'omu zastosuvanní do dítey shkíl'nogo víku* / V. Shtern. – Spb. : Soyuz, 1997. – 128 s.

РЕЗЮМЕ

Кузьмина Е. В. Киберсоциализация – неотемлемая часть процесса формирования жизненной компетентности современной молодежи.

В последнее время появились относительно новые типы угроз жизнедеятельности человека: интернет-угроза и угроза духовности. Их опасность стремительно нарастает, вплоть до угроз безопасности страны, и требует адекватных социальных ответов. Особенно опасны они для подростков в связи с повышенной уязвимостью их еще не полностью сформированной психики. Два этих вида угроз частично пересекаются и сочетаются. В статье доказано, что формирование жизненной компетентности молодежи взаимосвязано с влиянием Интернета и обеспечивается разработкой учебно-воспитательных программ, которые позволяют судить о составе и содержании сложившейся жизненной компетентности.

Ключевые слова: *жизненная компетентность, личность, самостоятельная жизнь, ценностные ориентиры, интернет.*

SUMMARY

Kuz'mina Ye. Cybersocialisation – an integral part of the process of the formation of life competence of the modern youth.

In the article it is stated that the formation of life competence of the youth is tightly connected with the influence of the Internet and is provided with the development of the educational and upbringing programs which allow judging on the structure and the contents of the forming life competence.

The structure and the contents of a human can be determined on the basis of the threats to his vital activity.

In this regard, we must consider the relatively new types of threats to human life: the Internet threats and threats of spirituality. Their danger is growing rapidly, up to the threats to the national security, and requires the adequate social responses. They are especially dangerous for teens due to their increased vulnerability with not yet fully formed psyche. These two types of threats partially overlap and fit together.

A source of new and rapidly growing threats to children and adolescents is a massive spread of the Internet. The content of these threats includes:

- spreading through social networks and forums of personal data and information on children's behaviour;*
- children's viewing pornography online;*
- viewing of material containing scenes of violence, cruelty to people and animals, promoting criminal and extremist activities;*
- cyber-bullying.*

Spiritual threats to the current generation of teenagers have a tendency to rapid increase. This is determined by several factors: the increasing fierce attacks of the forces seeking to dominate the world; the development of technologies of mass manipulation of consciousness (the Internet, social networks, video, mobile, flash mob); the continuous development of technology of the catch-all personality (CCTV, chips, electronic passports, electronic money, electronic badges, electronic health records, etc.).

Key words: *life competence, personality, independent life, life values, Internet.*

УДК 371.3+811.111

М. О. Кушніров

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ: ОРІЄНТАЦІЯ НА ЦІННОСТІ ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ Й ГУМАНІЗМУ

У статті розглянуто сучасні підходи до навчання іноземної мови, зорієнтованість його змісту на цінності особистісного розвитку й гуманізму. Показано значення навчання іноземної мови, викладено думки сучасних учених стосовно стратегії та змісту навчання її, пріоритетних характеристик комунікативно-діяльній, особистісно орієнтованій та культурологічній парадигми сучасної шкільної іншомовної освіти. Представлено погляди науковців на цінності, мовну особистість. Автор підкреслює необхідність подальшого поліпшення якості навчання іноземних мов.

Ключові слова: *підходи до навчання іноземної мови, вимоги до змісту навчання іноземної мови, особистісно орієнтоване навчання, сучасна шкільна іншомовна освіта, цінності, мовна особистість.*

Постановка проблеми. В умовах глобалізації міжнародних контактів зростає значення вивчення іноземної мови, якій належить роль важливого засобу спілкування. Актуальною залишається проблема цінностей, вона є предметом постійної уваги вітчизняних і зарубіжних філософів, соціологів, психологів і педагогів. Стратегію модернізації освіти визначають інноваційний розвиток, гуманізація навчання, зорієнтованість його змісту на цінності людиноцентризму.